

Lov kaprů na malých řekách

 MIROSLAV POUPA

O chytání kaprů na velkých řekách toho bylo už napsáno hodně a ještě jistě hodně napsáno bude. Důvod všichni dobře známe. Velké řeky v sobě zpravidla skrývají i velké množství ryb trofejních velikostí. Co však naše menší řeky a říčky? Vždyť i v nich žijí naši šupinatí přátelé, kteří nám mohou poskytnout souboj, na který budeme ještě dlouho vzpomínat!

V následujících řádcích se pokusím tuto křivdu alespoň trochu napravit a popsat „jak na to“ na malých řekách. Zaměřím se především na řeku svého srdce Jizeru. Jsem si vědom faktu, že každá řeka žije svým specifickým životem a má své specifické zákonitosti, přesto se domnívám, že spousta mých postřehů z Jizery bude použitelná i kdekoli jinde. Jsem velice rád, že neexistuje nic jako „univerzální návod“, protože pak by se z rybařiny vytratil jeden z jeho důležitých prvků a tím je **radost z objevování** nových fint a zákonitostí. Konec omáčky a pojďme na věc!

DEFINICE MALÉ ŘEKY

Osobně za malé řeky považuji všechny naše řeky a říčky s výjimkou Labe od Kolína a Vltavy od Orlické přehrady. Je to subjektivní názor, ale nějaké měřítko jsem si stanovit musel:-). Malé řeky jsou, na rozdíl od velkých, podstatně citlivější na rychlý vzestup hladiny při intenzivních srážkách. Zpravidla však voda rychle přijde a stejně rychle odejde. Nejednou se mi stalo, že jsem měl po nočním lijáku vidličky, nebo část vybavení ve vodě.

ZÁKLADNÍ PŘÍSTUP

Pokud se za každou cenu honíte za trofejními kapry a kila jsou pro vás jediným měřítkem, další řádky už

ani nečtete. Rybaření na malých řekách nebude nic pro vás. Je nutné si trochu upravit své žebříčky a uvědomit si, že například kapr průměrné velikosti z Labe může být na malé řece považován za trofejního. Neboňme se tedy za kily, ale zaměřme se především na sílu zážitku a prožití doposud neprožitého. Naše malé řeky a říčky stále mají své kouzlo a tajemství a je jen a jen na nás, abychom tyto hodnoty objevili. To se nedá popsat, to se musí prožít.

Kapř z malé řeky zná dokonale svůj revír a přesně ví, kdy a do jaké vázky zajet. Síla a bojovnost těchto kaprů je nepředstavitelně větší, než u kaprů ze stojatých vod, či líných velkých řek. Jsou to učinění divočáci. Je to dáno tělem, které má torpédovitý tvar a je osazeno mohutným kormidlem v podobě ocasní ploutve. Pokud se podíváte na rybu seshora, naskytne se vám zajímavý pohled na neuvěřitelnou šíři těla říčního kapra. Zkrátka atlet-sprinter v dobré formě. Nicméně i zde se lze čas od času setkat s kapry, kteří jsou spíše vyšší, než delší.

Rybaření na malých řekách není naštěstí jen o kaprech, i když především na ně upírám svou pozornost. Jsem rád za druhovou pestrost a proto mám radost i z ryb, které se pověsí omylem na háček při říční kaprařině, ať už je to pěkná parma, tloušť, či sumec.

Pokud se rozhodnete zkusit své rybářské štěstí na některé z našich malých řek, pamatujte prosím na to, že těch opravdu velkých ryb tam nebývá hodně a trvá jim velmi dlouhou dobu, než dosáhnou své trofejní velikosti. A opravdu není důležité, zda je to kapr, parma, lín či tloušť. Přístup „Chyt a pusť“ by měl být samozřejmostí. To, že se ryby dají chytat opakovaně, dokazuje obrázek kapřice jménem Líza, která byla na Jizeře na téže místě prokazatelně chycena již třikrát a to třemi různými rybáři.

JAK SE CHOVAT U VODY

Pokud si myslíte, že se umíte u vody chovat tiše, chovejte se ještě tišeji. Pokud si myslíte, že se umíte chovat nenápadně, buďte ještě nenápadnější. Každá chyba, každé prozrazení vaší přítomnosti může znamenat vyplašení ryb na několik hodin. Být nenápadný, znamená být úspěšný. Pokud nechytáte například u druhého břehu, je nenápadnost jedním z klíčových faktorů. *(foto č. 1)*

VHODNÝ CAJK

Platí zásada cajku přiměřeného dané situaci a podmínkám. To znamená nic jiného, než že vybavení musí být takové, abyste byli schopni ovládat rybu. Nemělo by to být naopak. Jelikož často bývají zajímavá místa celkem vzdálena od civilizace a přístupná jen pěšmo,

Foto č. 1

je nutné z klasické hard-kaprařské výbavy vyřadit některé těžké a často i nadbytečné „nezbytnosti“ (stojan, megabivak, stolec, gril, 5kg supertěžkých olov, tyčovku,....) Teď jsem si trochu zapřeháněl, ale věřte mi, že na zádech, či v ruce, je každé zbytečné kilo výbavy navíc velmi znát. Snažte se, abyste byli schopni vše pobrat najednou. Kde to terén dovolí, můžete použít na odvoz cajku od auta k vodě vozík k tomu určený či obyčejné stavební kolečko:-). (foto č. 2)

A co s sebou tedy vzít k vodě?

- **pruty** - 10–12 ft (3–3,6m) v 2,25–2,75 lb nejlépe s plnparabolickou akcí. Kratší pruty bývají výhodou, značně to usnadní manipulaci. Pamatujte na to, že je zbytečné mít příliš měkký prut, pokud budete chytat v těsné blízkosti překážek, či přímo

Foto č. 2

v překážkách a příliš tvrdý prut, budete-li lovit na vodě bez překážek. Léta jsem používal pruty Sportex Carp Exclusive 2,5 lb a mohu říci, že byly dostatečně silné pro boj v překážkách, přesto si bylo možné na nich vychutnat i souboj s menším kaprem, či parmovou. Od letoška vlastním Free Spirit E.S. 2,75 lb. Jsou to zdolávací speciály a mohu říci, že už chápu proč. Zdolávání s těmito pruty je opravdové pošušňáníčko:-).

- **Navijáky** – velikost 30 - 50 je zcela dostačující. Naviják s bait-runnerem zde má své opodstatnění, protože i metr vlasce navíc, ztracený při dobrzdování, může znamenat ztrátu ryby ve vázce. Rád chytám v tom největším marastu, kde je nutné nedat rybě hned po záběru ani metr volnosti. Je to brutální, ale velice účinný styl. A ten adrenalin, co vám budu povídat:-). Je nutné mít prut nadosah, abyste mohli na záběr okamžitě reagovat.
- **Vlasec** – 0,25 – 0,35, dle podmínek.
- **Návazcové šňůrky** – 10-25 lb. Trpím na Kryston, proto nejčastěji používám Super Silk 14 lb, Super Novu 15 lb a méně často pak Super Mantis 25 lb. Nebráním se však ani použití šňůrek od Carp Systemu či Osprey. Záleží na vkusu každého soudruha:-). (foto č. 3)

- **Háčky** – velikost 4-10 bez protihrotu. Praxí mám ověřené, že se ryba při ukotvení ve vázce snadno zbaví háčku bez protihrotu. To, že rybu neodsoudím k smrti, je pro mě dostatečně pádným důvodem pro jejich použití. Mezi mé oblíbené háčky patří Ashima Indispensable, Fox Teflon Arma Point SSC a SSBP, Drennan Continetal a Carp System E, či jiné, tvarově jim podobné.
- **Olova** – 20 -150g zpravidla plochých tvarů. Většinou chytám těsně u svého břehu, proto si vystačím s olovu 20 – 60 g. Pokud lovím u protilehlého břehu, používám taková olova, abych byl schopen montáž udržet na místě. (foto č. 4)
- **Vidličky** – břehy bývají přírodní, proto je stojan zbytečností. Vyplatí se mít s sebou i dlouhé, zavrtávací vidličky.
- **Hlásič, swinger** – lze se bez toho obejít, záběry bývají velice razantní a navíc je nutné být v dosahu prutu. Nevzbudí-li vás však řev navijáku, tak si klidně vezměte hlásič s sebou.
- **Backleady (zadní olova)** – zpravidla se chytá na dost omezeném prostoru a právě maličkost, kterou zadní olova jsou, vám ulehčí život při zdolávání ryby, protože se vám ryba nezamotá do druhého prutu. Vlastním backleady se zámečkem od firmy Fox, se kterými jsem velmi spokojen. Občas jsem však riskoval jejich utržení v kamenitém dně, proto jsem si pro tyto situace vymyslel zcela funkční náhražku. Stačí mít kancelářskou sponku, gumičku a kámen. Do gumičky se dá menší kámen, sponka se provlékne gumičkou, pověsí se na vlasce a spustí do vody. Pokud se někde na dně kámen zachytí, při tahu vlasce snadno odpadne. Je to levné, jednoduché a hlavně účinné. (foto č. 5)
- **Bivak pro jednoho či deštník** – pokud je předpověď počasí velmi nepříznivá, беру si s sebou svůj 12 let starý bivak deštníkové konstrukce, jinak spím pod širákem, či pod deštníkem.
- **Papíry, podběrák, drobná bižuterie, prak, lehká podložka, váha, metr, foťák + náhradní baterie, čelovka, spacák, lehátko, toaletám + lopatka, talisman**

Foto č. 3

pro štěstí, krmení pro ryby, svačina pro rybáře, něco k pití a placatka na zapití úspěchu.

VHODNÁ DOBA

Zde platí podobné zákonitosti jako na velkých řekách. Dá se říci, že prakticky neexistuje vyloženě nevhodné období, vyjma povodní a jarního tání, kdy je voda prakticky bez kyslíku. Přesto je na Jizeře, zpravidla koncem června a začátkem července, velice obtížné docílit záběru. Je to dáno tím, že vodou putují tisíce a možná i milióny chrostíků a ryby v tuto dobu jednoznačně preferují tuto přirozenou potravu. (foto č. 6) To už je však místní specifikum a každý si podobná hluchá období musí na své oblíbené řece vypořizovat sám. V tuto dobu chodím vláčet, protože chytit kapra je téměř nemožné. Tak a můžeme se v klidu vrhnout na další, stěžejní část úspěšného lovu: Volbu správného místa.

VOLBA MÍSTA

Stejně, jako na rybníku, či velké řece, i tady bude platit, že oblíbená místa výskytu kaprů se budou měnit v závislosti na roční době (respektive teplotě vody).

a) Zima - je třeba vycházet z faktu, že metabolismus ryb je zpomalený a ryby neplývají zbytečně energií v boji s proudem. Ryba v tuto dobu není příliš aktivní,

proto musí být aktivní především rybář a snažit se rybu najít. Víc, než kdykoliv jindy, platí pořekadlo „Změna místa, ryba jistá“. Úspěšná místa mohou být:

- hluboké, vymleté jámy
- nadjezí
- hlubší tišiny za potopenými překážkami
- přítoky teplejší vody (výtok z elektrárny, či čistíčky)

- slepá ramena a menší přítoky – zimní povodeň sem často vytlačí nejen přebytečnou vodu, ale spolu s ní i ryby – to je pak to správné místo, kam jít v zimě zkusit štěstí.

b) Jaro, léto, podzim – dá se říci, že vhodná místa budou dosti podobná pro všechna tři zmíněná roční období, vyjma letních veder, kdy voda postrádá kyslík a ryby cíleně vyhledávají místa pod jezy, kde se voda okysličuje. Když se vám podaří najít místa, kde se koncentruje potravina, máte napůl vyhráno. A kde to je?

- vracáky
- rozhraní proudů a tišin
- místa za překážkami, či přímo v překážkách (kromě potraviny se zde ryby cítí být i v bezpečí)
- tišiny za mostními pilíři
- podemleté břehy
- převislé stromy, nebo bujná pobřežní vegetace v bezprostřední blízkosti břehu
- soutoky s menšími toky

Mějte na paměti, že místa, která vypadají slibně ze břehu, mohou být zcela nechyatelná, proto si dno pořádně prozkoumejte předtím, než začnete svému místu věnovat svůj čas a energii. Základní obrázek si lze udělat protahováním místa olovem a použitím markeru. Podrobný

Foto č. 4

Foto č. 5

obrázek získáte buď použitím loď (+ echolot, olovnice, či bidlo), nebo tím, že si prostě v létě do vody vlezete a dno si buď okopete, nebo ofukáte bidlem. Všichni asi znáte zklamání a bezmoc, když přijdete k vodě a „váš oblíbený flek“ je obsazen, proto se snažte najít si takové místo, kde o vás nikdo neví, nebo je tam komplikovaný přístup, který většinu „parazitů“ odradí.

STRATEGIE KRMENÍ

Na řece platí více, než kdekoli jinde heslo mých německých kamarádů z Black Label Baits „Eat or die“ čili „Žer nebo zemři“. Zní to drsně, ale má to svou logiku. Řeka je živá a potravní konkurence vysoká. Pokud ryba nesežere nabízené sousto teď, tak už nedostane druhou šanci, protože to sežere jiná ryba. Tak to prostě funguje.

Na rozdíl od velké řeky však jeden zásadní rozdíl existuje a tím je množství krmení. Na malé řece si zpravidla vystačíte s relativně malým množstvím krmení. Opět se budu opírat o zkušenosti z Jizery:

- **Pravidelnost** – malé dávky krmení (20 - 30 kuliček) v denním, či dvoudenním intervalu přináší větší efekt
- **Sem-tam metoda** – nemá smysl naházet kuličky jen do prostoru, kde hodláme lovit. Lovím-li podél břehu, vezmu například 20 ze 30 kuliček a jednu hodím sem,

druhou tam do úseku od mého místa do cca. 50m po proudu. Prokrmím tím pás 50 metrů a především donutím rybu hledat další kuličku. 10 ze 30 kuliček pak rozházím v lovišti.

- **Malý průměr boilies** – možná je to místní specifikum, ale průměr kuličky 14-16mm bývá mnohem lepší, než větší průměry. Na velikost lovených ryb to nemá žádný vliv.
- **Pelety, partikl** – občas používám na rozjetí fleku, ale čím dál tím méně, protože mou snahou je upoutat především kapra. Přesto se nevyhýbám chytání na pelety, ať už na klasické halibutky, či na prověřené pelety od Carp Devil Baits.
- **Dokrmování** – po každém záběru preventivně dohazuji zhruba 5 kuliček, protože nevím, zda kapr zabral na první kuličku, kterou v místě našel, nebo až na tu poslední. Jistota je jistota.

STRATEGIE LOVU

V této kapitole budu opakovat některé věci, o kterých jsem už psal výše, ale není vyhnuti:-). Předpokládáme, že jsme ve správnou dobu na správném místě a ryba o nás neví... Co a jak tedy ještě udělat?

Lov u protilehlého břehu – máme dvě možnosti, jak dostat naši montáž na druhou stranu:

- 1) **Nához** – zdá se to být lehké, ale není. Občas je třeba nahodit blízko potopených kmenů, nebo pod převislé větve stromů a to velice, ale velice přesně a právě v této situaci klasický nához přes hlavu úspěch neslaví. Doba letu je totiž příliš krátká na to, aby se dalo místo dopadu jakkoliv korigovat. Nához spodem lze lépe v letu kontrolovat a případně jej včas zastavit a zkusit to znovu. Je to jako se vším. Chce to cvik a za chvíli to jde. Riziko vyplašení ryby je minimální, protože jsme od ní dost daleko. **Proud** je zpravidla nejsilnější v prostředku řeky, proto je vhodné dostat vlasec co možná nejvíc mimo jeho vliv. To znamená špičku prutu k nebi, nebo použít, umožňuje-li to struktura dna, zadní olova.

- 2) **Zavezení, zaplavání** – místo bude vyplašené, ale montáž bude přesně tam, kde ji chceme mít. Chceme-li chytat pod převislými větvemi stromů, je vhodné chytat přes kolíček. Vlasec je veden nad hladinou od prutu až ke kolíčku, který je uchycen na větvi a dále pokračuje od kolíčku na dno. Při záběru se vlasec sám vycvakne z kolíčku a je to! Výhodou je přesné umístění montáže a prakticky nulový vliv proudu na napnutý vlasec. Nevýhoda patrně neexistuje žádná, spíš hrozí jen riziko, že zapřáhnete vodáka, či letící kachnu, tak jak se to povedlo mně. Osobně preferuji nahazování.

Lov uprostřed řeky (nadjezí, hluboké, táhlé úseky) – tak tohle je doslova brnkačka. Jednoduše se montáž pošle na požadované místo a je to! Metřík sem, metřík tam nehraje

Foto č. 6

vůbec žádnou roli. Tato místa však bývají hojně navštěvována rybáři kvůli snadnému přístupu k vodě, nebo kvůli pohodlnému rybolovu. To jsou důvody proč se těmito místům vyhýbám.

Teď se dostanu do konfliktu s tím, co jsem napsal o množství krmení o několik řádků výše. Zde je vhodné trochu více „přitlačit na pilu“, protože proud roznese krmení na poměrně velký prostor. Chceme-li dostat krmení na naše loviště, je nutné jej naházet do vody, s ohledem na sílu proudu a hloubku, o několik desítek metrů výše proti proudu.

Lov u bližšího břehu – můj oblíbený způsob lovu. Prakticky jedinou nevýhodou je vyplašení lovného místa po každém záběru.

- 1) **Lov těsně u břehu** vyžaduje chovat se maximálně nenápadně. Je dobré mít vidličky zapíchnuty dál od břehu tak, aby špičky prutu nezasahovaly nad hladinu a nepůsobily rušivě. Když už nahazuji, tak maximálně 10 metrů od břehu, ale často montáž jen pokládám. Použití zadních olov vidím jako nutnost. Záběr na tak krátkou vzdálenost je velice razantní a boj velice prudký, i když poměrně krátký. Kdo to nikdy nezažil, nepochopí!
- 2) **Lov pod keři, či převislými větvemi** níže po proudu – montáž lze dopravit na místo dvěma způsoby (pominu-li loď či zaplavání, což se mi v dané situaci jeví jako nesmysl):
  - **Položit montáž** na místo a odnést si prut do vidliček
  - **Nához** – ale tak trochu jinak. Mým cílem je dostat montáž pod keř, ze kterého padají do vody různé brebery, na kterých si ryby pochutnávají. Přímou nahodit se tam nedá a zanést montáž také ne. Ale jak to pod ten keř dostat? Řešení je jednoduché: Využít síly proudu. Stačí jako zátěž použít kulaté, nebo válcovité průběžné olovo a nahodit na úroveň keře do proudu. Síla proudu za pár minut olovo i s montáží odvalí přímo pod keř. Podmínkou je, že se tam nikde nenachází vázky.

Montáže – není nutné tvořit jakékoliv zvláštní vychytávky. Život

Foto č. 7

v řece je v neustálém pohybu a ryba nemá čas na to, aby zkoumala naše montáže. Zaváhá-li, nežere. (foto č. 7)

EPILOG

Na Jizeře chytám už 25 let a z toho se 12 let pokouším cíleně chytat kapry. Zatím se mi nepodařilo překonat hranici 10kg, přesto se tam rád vracím a stále se tam vracet budu. Mám to tam rád a ta zvláštní náklonnost je zakořeněna hluboko v mém nitru. Doufám, že regulace toku a „citlivé úpravy“ (doufám, že ta ironie je tu cítit) správně povodí nezničí tento kus nádherné země. Doufám, že budu moci

svým dětem jednou ukázat, u kterého stromu jsem vytáhl krásného kapra, za kterým keřem mi utekla velká parma a pod kterým jezem bydlí místní vodník. Chci jim jednou vyprávět podobné příběhy, které jsem slýchal od svého dědy ve svých rybářských začátcích. Doufám a věřím!

S pozdravem „Co sežereš, nechytíš“

Miras – Kapří Pohoda

